

■ رفتار آقا عجیب نیست، تلقی ما از مبارزه محدود است

دکتر حسن بنیانیان، مشاور فرهنگی رئیس دانشگاه آزاد اسلامی: برداشت من این است که نگاه حضرت آقا تگاهی عمیق و همه جانبه به مقوله استکبار است، بنابراین جنگ و مبارزه را یک امر کاملاً طبیعی می دانند. برداشت من این است که ما باید یاد بگیریم در عین حال که مبارزه می کنیم به همه ابعاد و جوانب زندگی توجه کنیم، چون این دوازدهم جدا نیستند. از طرفی شما وقتی به پدیده جنگ در عصر جدید نگاه می کنید، می بینید که همین جنگ نسبت به گذشته چقدر متکی تر و وابسته تر به علم و فناوری شده است، با این وضعیت طبیعی است که سرباز اصلی این جنگ همین نخبگان حوزه های علم و فناوری هستند. شما این رویه را با همین چند دهه پیش ما و کشورهای دیگر مقایسه کنید. در گذشته سرباز نهایتاً چند ماه آموزش نظامی می دید و همین کافی بود تا او در صحنه های جنگ حضور پیدا کند اما اینک حوزه جنگ و دفاع مقوله ای بسیار پیچیده، چند لایه و متکی به علم و فناوری شده است. شما همزمان با دفاع نظامی راهی ندارید جز اینکه دفاع اقتصادی، سیاسی و رسانه ای هم داشته باشید، چون اگر اقتصاد شما سالم و سر حال نباشد، اساساً نمی توانید برنامه های پشتیبانی و تأمین نیروی انسانی و ادوات و برنامه های توسعه و تحقیق را انجام دهید. دقت کنید که از همه این نواحی برای ضربه زدن به کشور شما استفاده می شود، یعنی اگر بتوانند با تحریک ها و جوسازی های رسانه ای به میدان بیایند، این کار را انجام می دهند، اگر نتوانند با دیپلماسی و سیاستمداران شان این کار را انجام می دهند و از ابزار های تجاری، بانکی و مالی استفاده می کنند تا تنگنای اقتصادی ایجاد کنند، بنابراین طبیعی است که در چنین نبرد همه جانبه ای که در حوزه های مختلف صورت می گیرد، شما راهی ندارید جز اینکه از ظرفیت نخبگانی خود استفاده کنید و اجازه پیشروی دشمن را نگیرید. خب اگر ما از چنین زاویه و منظری به آنچه در پرسش شما آمده است، نگاه کنیم، می بینیم که رفتار حضرت آقا کاملاً بدیهی و طبیعی است. از اینجا پاسخ سؤال شما می تواند روشن شود که چرا ایشان در اوج مقوله ای که به نظر بحرانی و حاد می رسد، این گونه خونسرد رفتار می کنند. اینکه این رفتار آقا را عجیب می دانیم، به خاطر تلقی محدود و بسته ما نسبت به مبارزه است. گاهی ما تصور می کنیم مبارزه امری مقطعی است، در صورتی که وقتی

حسن بنیانیان
مشاور فرهنگی رئیس دانشگاه آزاد اسلامی

شما همزمان با دفاع نظامی راهی ندارید جز اینکه دفاع اقتصادی، سیاسی و رسانه ای هم داشته باشید، چون اگر اقتصاد شما سالم و سر حال نباشد، اساساً نمی توانید برنامه های پشتیبانی و تأمین نیروی انسانی و ادوات و برنامه های توسعه و تحقیق را انجام دهید

شما جامع تر به زندگی نگاه کنید، می بینید که این صف آرایی میان جریان حق از یک طرف و جریان استکبار و حق ستیزی و نفاق از طرف دیگر در کل تاریخ بوده است و امروز می بینید که در این مصاف اسرائیل به عنوان جریان ظلم، تعدی، وحشیگری و اشغالگری در یک سو قرار دارد و در سوی دیگر این مصاف رهبری نظام حق قرار دارد که امروز جمهوری اسلامی ایران بر چمدان این جریان است. خب در چنین شرایطی معلوم است که رفتارهای حضرت آقا باید از اطمینان قلبی را به جامعه تزریق کند، چه وقتی سایه جنگ گسترده می شود، چه در شهادت شخصیت ها، چه در خلل ها و کاستی ها طبیعتاً چشم جامعه پیش از هر کسی به رهبری است و مطمئناً و از آرایش قلبی ایشان خوانده خواهد به ارکان جامعه سرایت می کند.

■ همزمانی سیاست «مقاومت» و «توسعه و پیشرفت علمی»

دکتر داریوش صفر نژاد، استاد دانشگاه و کارشناس روابط بین الملل: دیدار ۱۴۰۳ رهبر معظم انقلاب با نخبگان را می توان تلاؤ درخشان ولایت دانست. در شرایطی که به دلیل شهادت سیدمقاومت آیت الله سیدحسن نصرالله، رهبر حزب الله لبنان، در جمهوری اسلامی ایران به مدت پنج روز عزای عمومی اعلام شد، رهبر معظم انقلاب اسلامی در دیدار ۱۴۰۳ خود با ۶۰۰ نفر از نخبگان علمی، فناوری، دانشگاهی و فرهنگی کشورمان، در دست در فرادی دفاع مقتدرانه موشکی جمهوری اسلامی ایران در موشکیاران پایگاه های نظامی، امنیتی و اطلاعاتی رژیم صهیونیستی در تل آویو، این پیام را به داخل و خارج از کشور منتقل می کند که اعلام عزای عمومی در کشور و بروز جنگ و تنش ها نمی توانند از اهمیت و تمرکز جمهوری اسلامی ایران بر علم و پیشرفت و توسعه بکاهد. مضاف بر اینکه این اقدام، نوعی تحقیر و کم اهمیت نشان دادن دشمنان کشور اسلامی

ایام گذشته برای ایران روزهای عجیب، به یک معنا پر التهاب و در نهایت پر افتخار بود. اگر چه هیچ کشوری در شرایط طبیعی دوست ندارد، سایه جنگ را بالای سر خود ببیند یا تگه دارد و ما هم از چنین امری مستثنی نیستیم اما وقتی در شرایطی قرار می گیرید که ضرورت عکس العمل نسبت به تحركات، ترورها و تعرض به حاکمیت ملی تان از سوی یک رژیم جعلی بیش از پیش احساس می شود، باید بتوانید مثل یک شطرنج باز ماهر، مهره را جابه جاکنید و دست به حرکت بزنید اما حرکتی که به خوبی تأثیر، دامنه و عکس العمل باز یگر مقابل در آن لحاظ و سنجیده شده باشد. هفته گذشته در دست در فرادی روزی که ایران شب پرستاره ای را در موشکیاران اسرائیل و تحمیل تلفات قابل توجه و البته کنترل شده به این رژیم رقم زد، کنش رهبر معظم انقلاب در برگزاری یک نشست با حضور نخبگان علمی کشور – انگار که آب از آب تکان نخورده باشد – بسیار جالب توجه بود. اگر چه نفس برگزاری نشست فوق نشان می دهد حتی در دشوار ترین و نفسگیر ترین لحظه ها هم می توان آرام و خونسرد رفتار کرد اما از سوی دیگر اهمیت علم و نخبگان را در چشم عالی ترین مقام رسمی کشور یاد آور می شود. شاید در نگاه اول در چشم بسیاری از ما مقوله امنیت و دفاع، آن هم در لحظات بحرانی و نفسگیر رویارویی با رژیمی که زرادخانه هسته ای دارد و علاوه بر آن از سوی امریکا، ناتو و کشورهای غربی به شدت حمایت می شود، بسیار مهم تر از یک جلسه با نخبگان علمی باشد اما وقتی قدری عمیق تر به داستان نگاه کنیم،

می شود. رهبر معظم انقلاب با این دیدگاه قصد داشتند یادآوری کنند که هر چند ملت در حال سوگواری است، اما این عزاداری باید منشأ بیداری و پویایی باشد. لازم است توجه داشته باشیم که از ۴۶ سال قبل تا به امروز در ایران اسلامی، این «تخاذ سیاست مقاومت» از سوی «امامین انقلاب» بوده که باعث توسعه و پیشرفت کشورمان در عرصه های مختلف علمی و فناوری شده است و بی شک، بدون رویکرد مقاومت، توسعه و پیشرفت علمی در کشورمان ناممکن بوده است. انقلاب اسلامی با رویکرد مقاومت باعث توسعه، تعالی و پیشرفت علمی و فناوری در سطوح و ابعاد مختلف کشور شده است. ما تجربه چنین رویکردی را در دوران هشت سال دفاع مقدس نیز به وضوح مشاهده کردیم. در آن دوران سخت و پر مشقت، ملت ایران با وجود تمامی مشکلات و فشارهای خارجی و داخلی، نه تنها پای نداشت، بلکه از عزای شهدای جنگ تمحیلی به عنوان نیروی الهام بخش برای مقاومت و

داریوش صفر نژاد
استاد دانشگاه

امام خامنه ای با این اقدام، این پیام را به داخل و خارج از کشور منتقل می فرماید که جنگ و تنش ها نمی تواند از توجه نظام جمهوری اسلامی ایران بر علم و پیشرفت بکاهد؛ اینکه ایران بر توسعه، تعالی و انسجام داخلی خود متمرکز است و دشمنانش نمی توانند از این مسیر جلوگیری کنند

رمز گشایی از نشست رهبری با نخبگان در صبح حمله به اسرائیل

روز باور به العلم سلطان!

احتمالاً متوجه خواهیم شد که چرا رهبری با وجود آنکه می توانستند در چنان شرایط خطیر و حساسی به راحتی نشستنی را که ممکن است آن را در ترازوی بسیار پایین تر از یک بره سر نوشت ساز برای کشور به حساب آوریم، لغو کنند. در نهایت موافق لغو یک نشست در حضور نخبگان نیستند و جلسه را در چنین موقعیت حساسی برگزار می کنند و پرسش مهم، تر، فراتر از ذوق زدگی های رسانه ای که عمر آن به چندین ساعت و نهایتاً به چند روز نمی رسد، این است که اگر این نگاه و این درجه از اهمیت قائل شدن به نقش علم در سر نوشت یک ملت در سلسله مدیران و مسئولان رده بالا و میانی کشور گسترده می شد، آیا امروز کشور با تنش ها و کاستی های کمتری مواجه نبود؟ آنچه در ادامه می آید، گفت و گو می با سه صاحب نظر و تحلیلگر فرهنگی و بین الملل در این باره است. ما از این سه کارشناس این سؤال را پرسیدیم که رهبر معظم انقلاب در دیدار با نخبگان با اشاره به اینکه بنده به جد عزادار هستم، گفتند جلسه دیدار با نخبگان به خاطر شرایط فعلی حاکم بر کشور از جمله اعلام عزای عمومی می توانست به تعویق بیفتد اما گرایش به نخبگی و نخبگان نباید عقب بیفتد، چون عزای ما به معنای افسردن شدن نیست. دیدگاه شما در این باره چیست؟ پیام این کنش خونسردانه و معنی دار رهبری در شرایط پیچیده امروز کشور در فرادی روز حمله ایران به اسرائیل چه می تواند باشد و از چه زاویه ای به این کنش نگاه می کنید؟ پاسخ این سه کارشناس به پرسش «جوان» را در ادامه می خوانید. پاسخ ها به ترتیب حروف الفبای نام خانوادگی کارشناسان آمده است.

■ منش رهبر حکیم همان «العلم سلطان» است

دکتر علی فلاح رفیع، رئیس مرکز مطالعات فرهنگ و اندیشه دینی: در پاسخ به پرسش شما باید عرض کنم یکی از ویژگی های برجسته رهبر حکیم و فرزانه انقلاب که در طول این دهه ها همواره شاهد آن بوده ایم، اهتمام و جدیت بالای ایشان در توجه به علم و دانش است. اگر شما قدری منش، بیانات، رفتار و توصیه های رهبر معظم انقلاب را در این سال ها دنبال کنید، متوجه خواهید شد با تمام وجود و عمق جان به اهمیت علم باور دارند. این نیست که ایشان صرفاً شعار بدهند. وقتی به سال های خیلی دور حتی قبل از پیروزی انقلاب اسلامی می رویم، می بینیم از دوران جوانی اشتیاقی فوق العاده ای به کتاب و کتابخوانی دارند و همین باعث شده است که کتاب شناس بسیار خوب باشند. این علاقه با جان ایشان عجین شده است، بنابراین آنچه در نشست چند روز پیش با حضور حلقه ای از نخبگان اتفاق افتاد، در سطح گفتار و صرفاً شعار نیست، بنابراین ما این رویه و نگاه را در دوران رهبری ایشان هم با وجود همه مشغله های که داشتند و دارند، شاهد هستیم که از آن اشتیاقی و پیگیری ها در امر اهمیت دادن به کتاب و دانش و علم و به روز کردن اطلاعات نه تنها کاسته نشده که به نظر می رسد افزایش یافته و پر رنگ تر شده است و این به نوبه خودش تحسین انگیز است و بلکه اعجاب آمیز. در همین راستا ایشان همواره در طول دوران رهبری حکیمانه خودشان به اهل علم اعتقاد

یک روز هم جلسه با نخبگان را عقب نمی اندازند. خب این یعنی چه؟ یعنی اهمیت علم، اهمیت نخبه و جایگاه نخبگان برای آینده کشور. این یعنی اگر کشوری بخواهد پیشگام باشد و سرش را بالا بگیرد و افتخار کند که در همه زمینه ها قدرتمند است و اقتدار راهبردی دارد و می تواند از پس چالش های درونی و بیرونی بر آید، این نمی شود مگر با اهمیت دادن به علم و پدید آوردن فضای علمی در گشودن گره های که یک جامعه ممکن است با آن روبه رو باشد و این جز با اهمیت دادن به دانش دانش پژوهان و نخبگان کشور اتفاق نمی افتد، البته وقتی درباره نخبه صحبت می کنیم، مراد و منظورمان شعاع وسیع و همه مراتب نخبگی است و این شامل همه درجات نخبگان می شود، یعنی افرادی که در حوزه های اقتصادی، سیاسی، اجتماعی، فرهنگی و هنری افق های جدیدی را به روی جامعه شان می گشایند و صاحب نظر، ایده و سخن تازه ای هستند، همه این افراد در نهایت جزو نخبگان یک جامعه به حساب می آیند و موجبات پیشرفت کشور را فراهم می کنند. اجازه دهید من در اینجا به یک نمونه تاریخی اشاره کنم که احتمالاً این اشاره می تواند فهم ما را نسبت به منشی رهبر معظم انقلاب در این روزها روشن تر کند. در تاریخ آمده و همه ما شنیده ایم کسی در بحبوحه جنگ از امیرالمؤمنین (ع) درباره توحید سؤال می کند. برخی از یاران حضرت اعتراض می کنند که اکنون چه وقت طرح این سؤالات است؟ اما واکنش امام علی (ع) بسیار جالب توجه است. می بینیم در همان بحبوحه جنگ، امیرالمؤمنین (ع) می ایستند و پاسخ او را می دهند و بعد هم حضرت می فرمایند: ما اصلاً برای همین می جنگیم، یعنی می خواهیم بگوییم اساساً ریشه همه ستیزها به خاطر همین توحید و شرک است و به بهانه ستیز نمی توان این موضوع را معطل و کنار گذاشت. خب ما برای چه با اسرائیل درگیریم؟ اسرائیل برای چه با ما درگیر است؟ به خاطر همین جهان بینی و نگرش هاست، بنابراین ما زمانی می توانیم از این نگرش و جهان بینی خود دفاع کنیم که مجهز به ارکان آن از جمله اهمیت دادن به علم و دانش باشیم. به خاطر همین است که ایشان این سال ها همواره به مضمون این لایم امیرمؤمنان (ع) تأکید داشته و دارند که «العلم سلطان» و خودشان عملاً در زندگی شخصی و در منشی رهبری جامعه و طرح اولویت ها و مطالبات ثابت کرده اند و وفادار به این کلام هستند و همین امر باعث شده است ایشان مضمون این جمله را در نشست های مختلف با نخبگان و مسئولان و دست اندر کاران مورد توجه

علی فلاح رفیع
رئیس مرکز مطالعات فرهنگ و اندیشه دینی

اسرائیل برای چه با ما درگیر است؟ به خاطر همین جهان بینی و نگرش هاست، بنابراین ما زمانی می توانیم از این نگرش و جهان بینی خود دفاع کنیم که مجهز به ارکان آن از جمله اهمیت دادن به علم و دانش باشیم

و تأکید قرار می دهند و می فرمایند اگر از برخی چیزها کوتاه باشیم از پیشرفت علمی کشور کوتاه نمی آیم. خب این اهمیت علم را در پیشرفت کشور می ساند و وقوف کامل ایشان به این امر که اگر بشود برخی امور را موقتاً کنار گذاشت اما پیشرفت علمی کشور به هیچ عنوان قابل معامله نیست و نمی توان آن را سه بهانه های مختلف کنار گذاشت، چون پیشرفت علمی است که موجب می شود یک کشور در عرصه های مختلف سرش را بالا بگذرد، سرفراز باشد و زمینه های زندگی با عزت را برای افراد یک جامعه فراهم کند. در این میان می بینیم که نخبگان در نگاه ایشان از موقعیت ویژه ای برخوردارند چرا که پیشرفت علمی کشور به طور ویژه و غیر قابل انکار به دست همین نخبگان است. اگر وقت کنیم، می بینیم همین اتهام ها و پیگیری های بدون وقفه و غیر قابل اغماض از جانب رهبری فرزانه بوده است که امروز ما در بخش های مختلف شاهد پیشرفت ها و پیشگامی جمهوری اسلامی هستیم و عرصه هایی چون نانو، هوافضا، هسته ای و پزشکی از جمله آنهاست. امروزه همه دنیا شاهد این واقعیت هستند که جمهوری اسلامی ایران در مقابل دشمن خونخوار و نسل کشی چون رژیم غاصب صهیونیستی چگونه مقتدرانه و سرفرازانه می ایستد و لرزه بر پیکر این رژیم کودک کش می اندازد؛ رژیمی که از سوی کشوری که شش کشور با یک هم حمایت می شود، با این حال متأسفانه کشورهای اسلامی کمپویش دست از حمایت این رژیم برنداشته اند. به هر حال ما بخش مهمی از اقتدار، عظمت و عزت خود را مدیون پیشرفت های علمی و فناوری هستیم و این هم به دلیل حمایت های بی دریغ و بی وقفه رهبری فرزانه بوده و است. این است که ایشان در هیچ شرایطی از این پیشرفت ها کوتاه نیاورده اند و همین دیدار آخری که شما به آن اشاره کردید، در حمله همین نمونه هاست و ما خدا را شاکر هستیم به خاطر وجود این رهبر فرزانه و حکیم و دعامی کنیم خداوند سایه ایشان را از سر کشور کم و کوتاه نکند.